

KI heeft voordelen

Kunstmatige inseminatie bij schapen gebeurt in ons land niet veel. Jacob en Ina Wijnker-Van Ark passen de techniek elk jaar op zo'n duizend schapen toe. Dierenarts René van den Brom van de Gezondheidsdienst voor Dieren ging er een dag kijken en beschrijft hun manier van werken.

In de rundveehouderij wordt volop gebruikgemaakt van kunstmatige inseminatie (KI). Hierdoor kun je stieren met goede genetische eigenschappen veelvuldig inzetten. In het verleden zijn ook dierziektes uitgebannen door gebruik te maken van KI.

Bij schapen wordt KI op veel kleinere schaal toegepast. Met deze techniek kun-

nen oien buiten het seizoen drachtig worden, bijvoorbeeld voor de productie van zuiglammeren. De dieren moeten vooraf worden gesynchroniseerd en geïnduceerd, zodat ze tegelijk kunnen worden bevrucht. KI biedt ook een oplossing als een bijzondere ram zo geliefd is dat veel mensen oien willen laten dekken door deze ram. Het gebruik van diepvriessperma is zeldzaam, omdat de bevruchtingsresultaten vaak erg tegenvallen. Wel kun je met diepvriessperma een buitenlandse fokram inzetten zonder hem te importeren. Ook reeds gestorven rammen kunnen met KI nog gebruikt worden wanneer eerder sperma is ingevroren. <<

Dit artikel is geschreven voor Veehouder&Dierenarts en Het Schaaap.

Rust is belangrijk voor een goed resultaat. Het is daarom verstandig om de schapen al opgehokt te hebben voordat met de KI wordt begonnen.

Tijdschema

- DAG 0** Schapen synchroniseren door middel van vaginaal sponzen met progesteron.
- DAG 12** Verwijderen van de vaginaal sponzen en toedienen van Pregnant Mare Serum Gonadotrophine (PMSG).
- DAG 14** 52 uur na het verwijderen van de spons en het toedienen van de PMSG worden de schapen geïnsemineerd.

Ina Wijnker zet alle materialen klaar: microscoop, kunstschede, warm water, thermosfles, thermometer, inseminatiepistool, rietjes, verdunner en microscoopglasjes. Vervolgens brengt ze de kunstschede en de thermosfles, waarin het sperma wordt bewaard na het vangen, op de juiste temperatuur.

De ram springt op een bronstige ooi. Jacob Wijnker foft de ram door hem in de verwarmde kunstschede te laten dekken.

Jacob beoordeelt het sperma. Eerst kijkt hij met het blote oog naar hoeveelheid, geur, kleur en consistentie, wolkvorming en verontreinigingen (bijvoorbeeld bloed en zand). Met een microscoop controleert hij het sperma op beweeglijkheid en op afwijkende en dode zaadcellen.

Het sperma van verschillende rammen. In elke buis zit het sperma van één dekking. De kwaliteit ervan bepaalt of en hoe sterk het sperma verdund kan worden met een mengsel dat voedingsstoffen voor de spermacellen bevat. De volgende stap is rietjes volzuigen met sperma.

De KI gaat plaatsvinden. Het rietje met sperma zit nu in de inseminatiepistool. Met een niet-zaaddodend glyjmiddel brengt de inseminator de pistool in het begin van de baarmoederhals van de ooi en drukt hij het rietje leeg.

Het beoogde resultaat: een gezonde tweeling.

Tips

- Hok de schapen op.
- Laat de KI niet buiten uitvoeren.
- Het slagingspercentage staat of valt met precisie en rust.
- Het is belangrijk om secuur te werken.
- Het moment van KI luistert erg nauw.
- Volg altijd de instructie van de inseminator.

